

In beweging...

Een drievoudig snoer

Mijn laatste workshop deed me naderhand naar de verfkwast grijpen. De interactie met de 21 Probus-deelnemers (noot 1) leverde dertig, schriftelijk gestelde vragen op plus het verzoek om een vervolg. Na een paar weken broeden nam creativiteit het in me over. Opeens zag ik een verband in dat stapeltje vragen, zocht een geschikt koord, mengde acrylverf en begon drie strengen te schilderen. Daarmee was een illustratie en de opzet voor de workshop van 4 april gevonden.

Over welk verband ik het heb? Dat waar Paul Baltes in 1980 mee kwam. Hij opperde drie invloedslijnen op de menselijke ontwikkeling. Die drie spelen steeds gelijktijdig een rol, alleen de mate waarin varieert met de leeftijd. Dat lijkt op drie touwen die met elkaar verstrengeld het samenspel in de levensloop verbeelden (noot 2). Hierna zet ik die 3 beknopt op een rij, op de achterkant van dit A-4-tje volgt wat uitwerking.

LICHAAM – biologisch gebonden zijn

Ieder mens begint het leven in een eigen lichaam. We zijn allemaal fysiek gebonden en huizen in ons lijf zo lang ons leven duurt. Dat is zo vanzelfsprekend dat we er niet steeds bij stilstaan. Of we ons van ons lichaam bewust zijn heeft te maken met onze leeftijd. Want afhankelijk van je leeftijd heeft het fysieke bestaan meer of minder invloed op je doen en laten. De Probussers, mannen op leeftijd, stelden 8 vragen over hun gezondheid. Als voorbeeld hier wat een van hen noteerde: 'Welke kwaliteit hebben mijn laatste jaren? En wat zijn de consequenties als die moeilijk en wat te doen als zij zeer zwaar worden?'

CULTUUR – historisch bepaald worden

Je geboortedatum zegt bijzonder veel. Het maakt heel veel uit in welke tijd je opgroeit. Enkele Probus-senioren hebben WO2 bewust meegemaakt en staan daarmee anders in het leven dan degenen die als jongere opgroeiden in de jaren zestig of nog weer later. Anders gezegd: generaties verschillen. Het zijn vooral de ervaringen met de omringende cultuur die je opdoet in de periode tussen pakweg je 10^e en 25^e levensjaar die hun stempel drukken op je verdere leven. Omdat de samenleving steeds sneller verandert ontstaan er steeds meer verschillen tussen de generaties. Dat maakt het nodige los. Deze mannen maken zich zorgen over de toekomst, migratie, het klimaatprobleem. De 4 vragen hierover gaan voorbij het eigen belang. Zoals een van hen schrijft: 'Hoe zal de wereld eruit zien voor mijn kleinkinderen?'

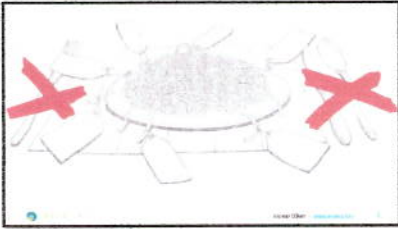
PERSOON – eigenheid vorm en inhoud geven

Over deze eerste twee invloedslijnen kun je nog in vrij algemene termen praten. Leeftijdgenoten zitten biologisch en historisch als het ware in eenzelfde schuitje. Maar het leven heeft ook een volstrekt unieke kant. De keuzes, klein en groot, die iemand gedurende zijn levensloop maakt kleuren de persoonlijke ontwikkeling. We geven allemaal op een eigen manier betekenis aan allerlei levenservaringen. Opleiding, werk, ambities, verlangens, interesses, dat verschilt allemaal van persoon tot persoon. De verbijzondering, die met het ouder worden steeds meer zichtbaar wordt, blijkt in het merendeel van de vragen. Het liefst wil ik in een persoonlijke ontmoeting langs zij komen bij elk van de 18 vragenstellers. In een workshop gaat dat niet. Vandaar dat ik daarom voor alle deelnemers een paar kapstokken aanreik om thema's als eigenheid, zingeving en levensbeschouwing aan op te hangen. Ongetwijfeld schudt dat het denken opnieuw op. Prima, want het leven is en blijft een ontdekkingstocht. Des te meer naarmate je ouder bent en wordt.

Uit de 2e workshop staan hieronder 9 dia's. In het bijbehorende *In beweging...*-artikel worden ze toegelicht. De titels van die 3x3 artikelen staan **vet** én gekleurd gedrukt onder elke dia. Je vindt ze via www.anderz.info. Klik daar in het menu op de knop *In beweging...* en klik dan door naar de hieronder genoemde *rubriek*.

LICHAAM

De omgekeerde piramide
rubriek: Zingeving

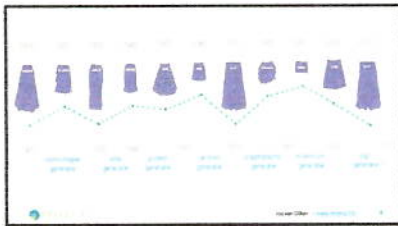
	invloedslijnen	geloofwaardigheid	het belevingsveld
taal	soort taal	opbouwtaal	taalgebruik
taalgebruik	taalgebruik	taalgebruik	taalgebruik
taalgebruik	taalgebruik	taalgebruik	taalgebruik
taalgebruik	taalgebruik	taalgebruik	taalgebruik
taalgebruik	taalgebruik	taalgebruik	taalgebruik
taalgebruik	taalgebruik	taalgebruik	taalgebruik
taalgebruik	taalgebruik	taalgebruik	taalgebruik
taalgebruik	taalgebruik	taalgebruik	taalgebruik
taalgebruik	taalgebruik	taalgebruik	taalgebruik

Elkaar opnieuw zoeken
rubriek: Mensvisie

Grijs Genoeg(en)
rubriek: Hulpverlening

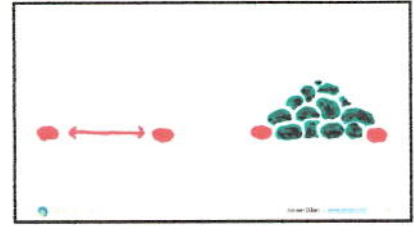
CULTUUR

Generaties in golven
rubriek: Overig...

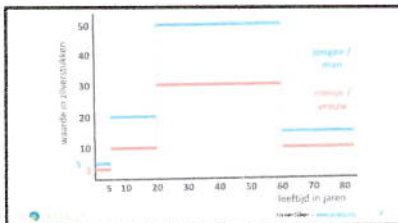

Oriënterend opvoeden
rubriek: Communicatie

Het Ro-Rö-Ro-filter
rubriek: Grensgangers

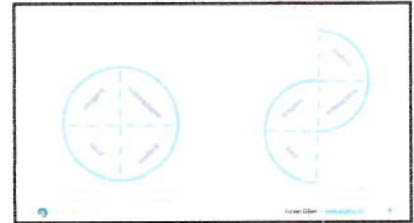
PERSOON

65 (?) → Jexit!
rubriek: Werk

Persoon-in-wording
rubriek: Levensloop

Door Frankl voorbij Prediker
rubriek: Zingeving

Noot 1: De 1^e Probus-workshop is toegelicht in *Leven in vrijloop*. Te vinden op www.anderz.info, dan via *In beweging...* doorklikken naar de *rubriek: Zingeving*
Noot 2: De 3 invloedslijnen worden uitgewerkt in 'Toegemeten tijden'. Zelfde zoekroute, nu in de *rubriek: Levensloop*.